

РЕШЕНИЕ

№ 325

гр. София, 11.01.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 69 състав, в публично заседание на 20.12.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Милена Славейкова

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Яни Костов, като разгледа дело номер **8138** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявени да обективно съединени искиове с правно основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, по реда на чл.203 – 207 АПК.

Производството е образувано по искова молба на Н. Д. Х., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, ап.4, срещу Столична дирекция на вътрешните работи, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв., претърпени в периода от 08.04.2022 г. до предявяване на иска на 22.08.2023 г. в резултат на незаконосъобразна Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. на полицейски орган при 01 РУ-СДВР.

В исковата молба се твърди, че на 08.04.2022 г. ищецът е задържан пред Посолството на Руската федерация в [населено място], по време на мирен и предварително обявен протест, при който той залял табелата и част от входната врата на посолството с червена боя. Задържането било обявено за незаконосъобразно с влязъл в сила съдебен акт по адм.д.№ 2621/2023 г. на АССГ, IX-ти Касационен състав. В качеството си на адвокат ищецът твърди, че е изгледал хиляди съдебни дела по повод осъществени задържания под стража, публикувал е статии и е давал интервюта по националните медии с твърдения за тяхната незаконосъобразност. Излага съображения, че през последните години е организатор и активен участник в множество граждански неподчинения в борба за правосъдие и правова държава, но никога не е бил задържан. Именно по тази причина и въпреки, че бил изначално убеден в незаконосъобразността на задържането си на 08.04.2022 г., то предизвикало у него изумление и огромен шок. Сравнява го с „политическа репресия“, тъй като е известен правозащитник, активист и

адвокат, а в конкретния случай – участвал в законен протест срещу незаконна война и убиване на невинни хора, каквито протести се провеждали в цял свят. Сочи, че познава около 90 % от личния състав на 01 РУ-СДВР и въпреки това бил държан часове в районното управление, записван с камери през цялото време като терорист, сниман в присъствието на поемни лица и затворен в килия, от която бил освободен едва след като дежурен състав на СРС изискал всички документи по случая и насочил незабавно разглеждане на задържането му под стража.

За претърпените болки и страдания, негативни преживявания, унижение, шок и стрес, в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с незаконосъобразното задържане, претендира обезщетение за неимуществени вреди в резултат на 10 000 лв. и присъждане на разноски за държавна такса.

Ответникът Столична дирекция на вътрешните работи оспорва исковата молба в писмен отговор от 10.10.2023 г., в о.с.з. и в писмена защита от 29.12.2023 г. чрез юр. П.. Сочи, че не са доказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Твърди, че извършените по време на задържането действия са по реда на НПК за установяване и събиране на доказателства по досъдебно производство с обвинение по чл.325, ал.1 от НК и нямат връзка с отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Счита исковата претенция за прекомерно завишена. Претендира за отхвърлянето ѝ и за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Представителят на СГП изразява становище за основателност и доказаност на иска.

Административен съд София град, съобразно наведените от страните факти и обстоятелства и приложените от страните доказателства, намира следното от фактическа страна:

Установява се от докладна записка от 08.04.2022 г. на Т. К. В. – МлОД, група ОДЧ при 01 РУ-СДВР, че на 08.04.2022 г., около 14:30 часа, по система ЕЕН 112, е получен сигнал от лице, представило се като И. С., [населено място], който съобщил, че гледа във Фейсбук как заливат с червена боя Посолството на Руската федерация и поискал по случая да бъде изпратена полиция.

Според докладна записка от 08.04.2022 г. на В. Б. П. – ПИ 04 взвод, група “ООР“, сектор ОП при 01 РУ-СДВР, назначен като П.-240 за времето от 07:00 часа до 19:00 часа, съвместно с К. С. и М. И., около 13:05 същите били изпратени от ОДЧ на Посолството на Руската федерация, за оказване на съдействие на служители от ЗЖУ-С. във връзка с лица, които са хвърляли боя по надписа на външната ограда на посолството. На място установили, че по табелата, на стената до табелата и на земята има разлята червена боя. Колегите от ЗЖУ-С. посочили две лица, които около 12:50 часа хвърлили боята по стената и един от служителите показал червени пръски по униформата си, в резултат на опита му да попречи на тези действия. Тази информация била докладвана на ОДЧ, от където разпоредили лицата да представят документ за самоличност, а при отказ – да бъдат задържани на основание чл.72, ал.1, т.1 и т.4 от ЗМВР, за хулиганска проява във връзка с образувано досъдебно производство (ДП) № 589/2022 г. по описа на 01 РУ-СДВР. След като въпросните две лица приключили с даване на интервюта по национални медии, служителите предприели спрямо тях действия по установяване на самоличността им съгласно чл.70, ал.1, т.1 от ЗМВР, но същите отказали да изпълнят тези разпоредения. В резултат на това били задържани чрез ограничаване на правото им на свободно придвижване и поставяне на белезници. Впоследствие лицата били установени като Н. Д. Х., ЕГН [ЕГН], и А. А. Б., ЕГН

[ЕГН]. Белезниците от ръцете на ищеца били премахнати в 14:35 часа в сградата на 01 РУ-СДВР.

Според докладна записка на инсп. Р. Г. – служител на 01 РУ-СДВР (л.48) същият е участвал на 08.04.2022 г., в проведени ОИМ по сигнал за заливане с боя на входната портална врата на Посолството на Руската федерация. Свидетели очевидци по случая не били установени.

Спрямо ищеца е издадена Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. на полицейски орган при 01 РУ-СДВР. В заповедта е отбелязано постановяването ѝ в 14:30 часа, както и освобождаване на лицето в 18:26 часа на 08.04.2022 г. Преписката по издаване на заповедта съдържа: декларация на Х. за запознаване с правата му по закон, протокол за обиск по чл.80 от ЗМВР и разписка за върнати вещи и пари. Приложен е нечетлив протокол от 08.04.2022 г. за освидетелстване на Х. по ДП № 589/2022 г. по описа на 01 РУ-СДВР в присъствието на поемни лица, одобрен с Определение № 1133 от 09.04.2022 г. на СРС, 18-ти състав, по ч.нак.д. № 4535/2022 г. Не е спорно и се установява от приложеното нахд № 2621/2023 г. по описа на АССГ, IX-ти Касационен състав, че с Решение № 3820 от 09.06.2023 г. процесната Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2022 г. е отменена. Актът е отменен поради съществен и неотстраним порок във формата и допуснати при издаването му нарушения на административнопроизводствените правила. Касационната инстанция е приела, че посочените в заповедта фактически основания за издаването ѝ не са достатъчни за обосновано предположение за евентуална съпричастност на задържаното лице в извършване на престъпление по чл.325, ал.1 от НК. С позоваване на ЕКПЧ, на Директива № 2012/13/ЕС и Решение на СЕС от 25.05.2023 г. по дело С-608/21 съдът е обосновал стандарт за законност и липса на произвол при ограничаване на свободата на придвижване, при който основанията за задържане, цялата необходима информация с описание на известните на органите релевантни факти, формата на участие на лицето в предполагаемо престъпление и неокончателната правна квалификация следва да бъдат съобщени на засегнатите лица в момента на задържането или в кратък срок след неговото начало, а не едва по повод на оспорване на неговата законосъобразност пред съд. В конкретния случай намерил за нарушен визирания стандарт поради липса на описание на фактическата обстановка в заповедта.

Установява се от протокол за разпит от 08.04.2022 г., по ДП № 589/22 г. по описа на 01 РУ-СДВР, като свидетел на И. Д. Х. – старши полицай в ЗЖУ-С., че същият е бил назначен в наряд като АП 701 на същата дата, за времето от 08:00 до 20:00 часа на ДП Русия. Около 12:50 часа забелязал на светофара група от 6 лица, които пресекли в посока към посолството. Двама от групата тръгнали към входа на посолството и влезли в пререкания с колегата С. Чергарски. Изведнъж единият от тях, който държал нещо в ръце, се пресегнал през рамото на колегата, на около 5-6 метра от входа, замахнал и хвърлил нещо. Свидетелят отишъл на място и разпознал лицето, което хвърлило предмета, като адвокат Х. – бивш депутат, придружен от Б. – друг бивш адвокат. Забелязал, че това, което е хвърлено е червена боя, каквато имало по табелата на входа на посолството и по земята. Х. оставил кутията с боя на земята, а служителят му поискал документ за самоличност и обяснение за случая. Лицето, разпознато като Х., обяснило, че е разлял боята във връзка с взривена в У. гара от руски сили, както и, че няма да предостави документ за самоличност, тъй като чл.70 от ЗМВР не е достатъчно основание за това.

Установява се от протокол за разпит от 08.04.2022 г., по ДП № 589/22 г. по описа на 01 РУ-СДВР, като свидетел на С. Й. Чергарски – младши експерт в ЗЖУ-С., че същият е бил назначен на същата дата за постови на ДП Русия (Посолството), за времето от 08:00 до 20:00 часа. При обход, около 12:50 часа, в района на централния вход на посолството, забелязал две лица да пресичат пътното платно. Едното от тях държало в дясната си ръка метална кутия с боя и когато служителят се опитал да му пресече пътя, изплискал съдържанието на боята зад него. Поискал лични карти, но двете лица отказали да предоставят документ за самоличност. Казали, че хвърлили боята заради загиналите цивилни на жп гара в У.. На място дошли служители ва 01 РУ-СДВР, Жандармерията и П..

Изготвено е заключително мнение от 26.05.2022 г. на разследващ полицаи по досъдебно производство № 225 ЗМК-589/2022 г. по описа на 02 РУ-СДВР и пр.пр. № 11782/2022 г. по описа на СРП с мнение за прекратяване на основание чл.24, ал.1, т.1 от НПК - деянието не съставлява престъпление от общ характер. От документа се установява, че по ДП са извършени: оглед на местопрестъплението; разпит на свидетели – И. Д. Х., С. Й. Чергарски, Н. Д. Х. и А. А. Б.; освидетелстване на лице, одобрено с протокол от СРС; назначени са експертизи и дактилоскопна експертна справка. В заключение са установени съвпадения в общите белези на лицата, от които са взети образци.

С постановление от 06.06.2022 г. по пр.пр. № 11782/2022 г. по описа на Софийска районна прокуратура е прекратено досъдебно производство № 225 ЗМК-589/2022 г. по описа на 02 РУ-СДВР и пр.пр. № 11782/2022 г., образувани за престъпление по чл.325, ал.1 от НК поради това, че деянието не представлява престъпление.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Съгласно чл.1, ал.1 от ЗОДОВ държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. За да възникне отговорността по чл.1, ал.1 ЗОДОВ за дейност на ответната администрация, следва да са налице трите елемента от правопораждащия я фактически състав: 1.незаконосъобразен акт, действие или бездействие на административен орган или длъжностно лице; 2. имуществени или неимуществени вреди и 3. пряка причинна връзка между тях. Правото на обезщетение възниква за вредите, които са пряка и непосредствена последица от увреждането – чл.4 от ЗОДОВ. Преки са вредите, които се намират в причинна връзка с противоправното поведение, а непосредствени – следващите по време и място неправомерния резултат.

С аргумент от чл.154, ал.1 от ГПК, вр. чл.144 от АПК в тежест на ищеца е да проведе пълно и главно доказване на всички елементи от фактическия състав на предявения иск, а на съда - да приеме за ненастъпили тези правни последици, чийто юридически факт е останал недоказан. Липсата на който и да е от елементите на фактическия състав на предявения иск обуславя неговата неоснователност.

Не се доказват твърденията в исковата молба, че се касае за мирен и предварително обявен протест. Съгласно чл.8 от Закона за събранията, митингите и манифестациите (ЗСММ) за свикване на събрание или на митинг на открито организаторите най-малко 48 часа преди началото му писмено уведомяват кмета на общината, на чиято територия ще се проведе той, като посочват организатора, целта, мястото и времето на

събранието или митинга. В неотложни случаи за събранието или митинга на открито уведомлението по предходната алинея може да се направи в еднодневен срок. По делото липсват данни за подобно уведомление до кмета на СО, съответно липсват данни за провеждането на такъв протест да са били уведомени органите на МВР съгласно чл.12, ал.5 от ЗСММ. Субективното, лично усещане на ищеца за справедливостта на каузата му да се обяви против конкретни действия на Руската федерация във войната срещу У. не го освобождава от законовите му задължения за спазване на ЗСММ, нито прави протестните действия „законни“, тъй като не са обявени по посочения законов ред. Наличието на евентуални протести в защита на същата кауза в други държави също не придават качество на „законност“ на процесните протестни действия.

От посочените във фактическата част на решението докладни записки се установява, че се касае за индивидуални действия на Х. и Б., а не за предварително организиран от тях масов протест. За тези си действия същите предварително са уведомили медиите и на 08.04.2022 г. са дали интервюта за тях – обстоятелство, което не се отрича и в исковата молба. Както се посочи, тези техни действия следва да бъдат подчинени на специалния закон (ЗСММ), делегация за което се съдържа и в разпоредбата на чл.43, ал.2 от Конституцията. По аргумент от чл.43, ал.3 от Конституцията събранията на открито са в разрешителен (уведомителен според ЗСММ) режим, а разпоредбата на чл.43, ал.1 от Конституцията гарантира право на гражданите да се събират мирно и без оръжие на събрания и манифестации.

Прогласената в чл.11, пар.1 от ЕКПЧ, според който всеки има право на свобода на мирни събрания и на свободно сдружаване, свобода на събранията и сдруженията не е абсолютна. Органичанията ѝ са посочени в чл.11, пар.2 от ЕКПЧ - упражняването на тези права не подлежи на никакви други ограничения освен на тези, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната или обществената сигурност, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защитата на здравето и морала или на правата и свободите на другите.

П. в съвремените демокрации обществен договор не може да бъде спазен, ако участниците в него имат само права, без реципрочните им задължения, които се простират до съблюдаване на правата на останалите членове на обществото, спазване на обществения ред и сигурност. Последните в конкретния случай са уредени и гарантирани от ЗСММ, за който категорично се установява, че не е спазен, а данните на служителите – очевидци от ЗЖУ – С., че лицата са се насочили с предмети в ръце към сградата на Посолството на Руската федерация разколебават твърденията в исковата молба за поведение, дължимо съобразно чл.11, пар.1 от ЕКПЧ и чл.43, ал.1 и ал.2 от Конституцията, а именно - мирно провеждане на събрание/митинг, за който е уведомен кмета на общината (чл.8, ал.1 от ЗСММ), респ. органите на МВР, в чиито правомощия е опазването на обществения ред и сигурност, на правата и законните интереси на други граждани (чл.12, ал.5 от ЗСММ).

Силно съмнителни, вкл. поради това, че не са подкрепени с конкретни факти, са твърденията в исковата молба за „безразборно и в разрез със закона искане за представяне на лична карта на случайни граждани“. Това е така, тъй като едно от законоустановените основания за извършване на проверки за установяване самоличността на лице по чл.70, ал.1, т.3 от ЗМВР е формулирано достатъчно широко - за осъществяване на контрол по редовността на документите за самоличност, без да изисква каквото и да било съмнение в извършване на престъпление или

друго нарушение на обществения ред (което е различно и самостоятелно основание по чл.70 от ЗМВР). Недопустимо е именно лица с юридическото образование с поведението си да не се подчинява на закона. С други думи - самото изискване на документ за самоличност касае осъществяване на контрол за редовността на документа, което е напълно достатъчно като основание за упражняване на това правомощие от страна на полицейските органи. Респ. отказът на лицата да представят документ за самоличност при предприетите от тях действия на 08.04.2022 г., за които не са уведомени компетентните по ЗСММ органи – кмета на СО и органите на МВР, може да бъде определен като техен произволен акт с провокативен характер. Дори и при липса на подобно провокативно поведение гражданите са длъжни да се подчинят на разпореждане за представяне на личен документ. Отделен е въпросът, че самото непредставяне на личен документ е административно нарушение по чл.80, т.5 от Закона за българските лични документи, респ. основание по чл.70, ал.1, т.1 от ЗМВР, но за целите на настоящето исково производство интерпретацията дали лицата са били длъжни да представят документ за самоличност излиза извън неговия предмет.

Не са представени по делото твърдения в исковата молба статии и два наръчника на протестиращия гражданин как да се защити от незаконно задържане, още повече, че последното обстоятелство (незаконност на задържането) може да бъде установено единствено от съд. Професионалната позиция на ищеца като адвокат по темата „за незаконосъобразните задържания от МВР“ не му дава основание за неспазване на закона (в случая ЗСММ или ЗМВР), каквото е дължимо от всеки гражданин и субект на правото, разполагащ едновременно с права и задължения. Качеството на ищеца на адвокат и правозащитник не го поставя над закона. Ноторно известно е, че публичната известност натова с по-високи изисквания към поведението на тези лица, което трябва да е изцяло в съответствие със закона – както в личен, така и в професионален план. Липсата на уведомление за протеста съобразно ЗСММ, носенето на предмети в ръцете, което бламира неговото мирно провеждане съгласно чл.43, ал.1 от Конституцията, категоричният отказ на лицата на 08.04.2022 г. да предоставят носените от тях документи за самоличност с декларативното твърдение, че „не са налице основанията по чл.70 от ЗМВР“, вкл. предварителното уведомяване на медиите и даване на интервюта пред тях на 08.04.2022 г., указват по-скоро на провокативен характер на действията, които не са извършени по време на „мирен и предварително обявен протест“, както се твърди в исковата молба. В заключение, не се установява твърдяната от ищеца „законност“ на протеста от 08.04.2022 г. пред сградата на Посолството на Руската федерация.

Липсват данни по делото задържането на ищеца на основание чл.72 от ЗМВР да има политически подтекст, още по-малко да представлява „политическа репресия“, единствено поради обществената разпознаваемост на ищеца като водач на гражданските протести от 2020 г., а впоследствие и като депутат. Административната мярка е предприета единственото поради извършените на 08.04.2022 г. от Х. и Б. действия пред Посолството на Руската федерация, изразяващи се в носене на боя и заливане с нея на табелата на сградата, стената и земята около нея. Общозвестният факт, че ищецът е наказателен

адвокат и в това си качество познава около 90 % от личния състав на 01 РУ-СДВР не е основание да откаже представяне на документ за самоличност при установените на място, от компетентни полицейски органи на ЗЖУ-С. и 01 РУ-СДВР негови действия срещу Посолството на Руската федерация, за които не са уведомени кмета на СО или органи на МВР.

Установява се по категоричен начин от приложените доказателства от ДП № 589/22 г. на 01 РУ-СДВР, че действията, свързани с оглед на местопрестъплението, разпит като свидетели на И. Д. Х., С. Й. Чергарски, Н. Д. Х. и А. А. Б., освидетелстване на ищеца, одобрено с протокол от СРС, назначени експертизи и дактилоскопна експертна справка, са извършени по Досъдебно производство № 225 ЗМК-589/2022 г. по описа на 02 РУ-СДВР и пр.пр. № 11782/2022 г. по описа на СРП. Целта на задържането по чл.72 от ЗМВР безспорно е да се предостави възможност за извършване на съответните ОИМ, чрез които да се съберат *предварителни данни* за евентуална съпричастност на задържаното лице към престъпление. Дори да е трудно разграничаването на субективните преживявания по повод на мярката по ЗМВР и на процесуалните действия по НПК, формално се касае за отделни и самостоятелни действия в производства в различен характер – административно и наказателно. Респ. установяването на тяхната незаконосъобразност е основание за отделно и самостоятелно ангажиране на отговорността на държавата по различен процесуален ред – по чл.1, ал.1 и ал.2 от ЗОДОВ и по чл.2, ал.1, т.3 и ал.3 от ЗОДОВ. Изложеното е основание за съда да съобрази предмета на настоящето производство по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – вреди от незаконосъобразна Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. на полицейски орган при 01 РУ-СДВР. Във връзка с това съдът приема, че част от твърденията в исковата молба, а именно, че ищецът е записван с камери през цялото време като терорист и е сниман в присъствието на поемни лица са относими към процесуалните действия, извършени в хода на наказателното производство. Същите не подлежат на обезщетяване по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Релевантните към отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ твърдения в исковата молба касаят издадена спрямо ищеца Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. на полицейски орган при 01 РУ-СДВР, отменена с влязъл в сила съдебен акт, с което е изпълнена отрицателната предпоставка по чл.204, ал.1 от АПК. Изложеното не освобождава ищеца от доказателствената тежест за пълно, главно доказване на всички елементи от фактическия състав на отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Установява се от приложено нахд № 4531/2022 г. по описа на СРС, 114-ти състав, че жалбата по съдебен ред на Х. срещу Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. е разпределена на дежурен съдия в 18:06 часа, на 08.04.2022 г. С разпореждане на съдия-докладчик от същата дата делото е насрочено за незабавно разглеждане в открито съдебно заседание, на 08.04.2022 г., от 21:00 часа, за което на началника на 01 РУ-СДВР е разпоредено да организира довеждането на жалбоподателя Х. в о.с.з. Приложеното хартиено копие на електронно подписаното разпореждане за насрочване удостоверява създаването на документа на 08.04.2022 г., в

19:00:48 часа. Съобщение до ответника е изпратено по факс в 19:20 часа. По делото на СРС е постъпила справка, че Х. е освободен на 08.04.2022 г., в 18:26 часа.

Изложената хронология на разпределение и насрочване на делото в о.с.з. опровергава доводите на ищеца в исковата молба, че освобождаването му е разпоредено едва след насрочване от страна на СРС и изискване на материалите по случая. Установява се категорично, че задържаното лице е освободено преди съдът да насрочи делото в о.с.з., респ. в 01 РУ-СДВР да се получи разпореждането на СРС да организира довеждането му в открито съдебно заседание.

Тези обстоятелства се установяват и от приложено копие от Книга на задържани лица инв. № 379/15.12.2021 г. на 01 РУ-СДВР, според която заповедта за задържане е издадена в 14:30 часа. В 15:17 часа Х. е настанен в помещение № 1 за задържани лица, във видимо добро състояние и при удостоверен негов отказ за преглед. Изведен е от помещението в 16:15 часа за освидетелстване в 01 РУ-СДВР, след което е върнат в помещението в 16:35 часа. От 15:45 часа до 16:00 часа, на посещение при задържания е била адвокат С. Е. Г.- Д.. Лицето е освободено на 08.04.2022 г., в 18:26 часа.

На следващо място, установява се от докладна записка от 08.04.2022 г. на В. Б. П. – ПИ 04 взвод, група “ООР”, сектор ОП при 01 РУ-СДВР, че същият е получил указания от ОДЧ 01 РУ-СДВР да разпoredи лицата да предоставят документ за самоличност, а ако откажат – да бъдат задържани на основание чл.72, ал.1, т.1 и т.4 от ЗМВР – за хулагинска проява по чл.325, ал.1 от НК и образувано ДП № 589/22 г по описа на 01 РУ-СДВР, както и за установяване на тяхната самоличност. Въпреки, че на установените на място лица на висок и ясен тон било разпоредено да представят документ за самоличност, същите категорично отказали да изпълнят тези разпореждания. Този отказ наложил използване на помощни средства тип „белезници“, след съответно предупреждение (в исковата молба липсват оплаквания в тази връзка с оглед диспозитивното начало в процеса). Със съдействието на АП-81 лицата били транспортирани до сградата на 01 РУ-СДВР, където при извършения им личен обиск били открити личните им карти, от които същите били установени като Н. Д. Х., ЕГН [ЕГН], и А. А. Б., ЕГН [ЕГН]. След оформяне на необходимите документи по задържането, лицата били предадени на ОДЧ за продължаване на работата по случая. Както се посочи, оформянето на документите по задържането включва попълване на декларация от Х. за запознаване с правата му по чл.72, чл.73 и чл.74 от ЗМВР, извършване на обиск, за което е съставен протокол по чл.80 от ЗМВР в 14:35 часа и разписка за върнати вещи и пари, които действия следва да бъдат съобразени в настоящето исково производство по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ.

Изложеното е основание за съда да приеме, че в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с незаконосъобразната Заповед за задържане рег. № 225зз-363 от 08.04.2023 г. са следните действия във времеви интервал от издаването ѝ в 14:30 часа до освобождаването на ищеца в 18:26 часа: настаняване на Х. в 15:17 часа в помещение № 1 за задържани лица, като за това следва да се съобрази отбелязването, че той е във видимо добро състояние и е отказал медицински преглед, извеждането му от помещението

в 16:15 часа за освидетелстване в 01 РУ-СДВР, както и връщането му в това помещение в 16:35 часа. Поради липса на представени от ответника доказателства в противен смисъл, доколкото това обстоятелство е благоприятно за администрацията по смисъла на чл.154, ал.1 от ГПК, следва да се приеме за доказано твърдението в исковата молба, че процесното задържане е първо за ищеца, което несъмнено е свързано със засилени емоционални преживявания у него. Житейски логично е тези негативни преживявания да се подсилят поради настаняването в помещение за задържани лица, допълнително обременено от съзнанието на ищеца, че е адвокат по наказателни дела и като такъв е разпознаваемо лице, включително за служителите на 01 РУ-СДВР, които са извършвали процесуалните действия спрямо него (административно- и наказателно правни). Звучат логично и твърденията на ищеца, че изначално е бил убеден в незаконосъобразността на задържането си на 08.04.2022 г., именно с оглед на засиления му професионален интерес към наказателноправната материя и свързаните с нея задържания (по ЗМВР или по НПК).

Относно конкретните негативни емоции съдът намира, че следва да кредитира част от показанията на разпитания по делото свидетел Д. К. С.. Свидетелят установява, че на конкретната дата 08.04.2022 г. е бил ангажиран извън С., поради което не се е включил в „протеста“. По вече изложените съображения съдът приема, че липсва законно проведена и масова подобна проява на 08.04.2022 г. пред Посолството на Руската федерация. Това се установява от показанията на очевидци – служители на ЗЖУ-С., назначени в наряд пред сградата на посолството на 08.04.2022 г., според които единствено две лице са се приближили към входната врата на сградата, както и от докладна записка на инсп. Р. Г. – служител на 01 РУ-СДВР (л.48), според която при проведени ОИМ по случая не са установени *свидетели очевидци*.

В тази връзка съдът съобразява, че показанията на С. не са показания на очевидец на задържането, както и, че са силно субективни и заинтересовани в полза на една от страните по спора по смисъла на чл.172 от ГПК. Освен, че част от показанията не съответстват на данните по делото („това беше първият съществен протест, първа проява на проевропейски ангажирани граждани срещу руската агресия в пределите на България“, тъй като по делото се установява, че протестът не е масов, а се касае за действия на 2 лица), самият С. установява, че с „ищеца са много близки, споделят еднакви морални ценности, имат сходен начин на живот“, както и „коментирали сме практиката на европейските съдилища и правата на човека и той е коментирал колко едно такова действие е законно“, което обстоятелство е указание за предварително съставено мнение по случая и заинтересованост. Според съда, това е указание и за субективно възприемане на фактите от обективната действителност от страна на свидетеля, което е силно повлияно от мнението и разказите на самия ищец, както за конкретното му задържане на 08.04.2022 г., така и изобщо за „действията на МВР и Прокуратурат *по принцип*“, в каквато насока са твърденията на ищеца в исковата молба и в защитата му по същество на спора, но които не могат да бъдат предмет на настоящето исково производство, касаещо единствено задържането на 08.04.2022 г.

Според свидетеля „като действащ адвокат ищецът бил шокиран от случващото се“, „това било негово първо задържане“, „той бил възмутен от това неспазване на закона, от нарушението на неговите права, от факта, че Върховенството на правото не значи нищо“. Според свидетеля, действията на МВР оказали на ищеца „сериозно емоционално влияние“. Не уточнява дали прави релевантно за делото разграничение между действия на административни органи и процесуални действия по НПК, които са ирелевантни за делото. С. твърди, че „ищецът загубил сън, темпото на работата му било нарушено, подействало му деморализиращо, нанесло му емоционални щети, бил разстроено и загубил концентрация в работата си“. Сочил, че му трябвало *повече от месец*, за да се измъкне от тази ситуация, която го извадила извън релси и извън стандартния му начин на живот, които емоционални увреждания в известна степен се усещали и към момента на разказа на свидетеля пред съда.

При твърдяната от самия ищец дългогодишна работа като адвокат по наказателни дела, вкл. публикации по въпросите на незаконното задържане, от една страна съдът намира за силно пресилени свидетелските показания, че именно конкретният случай е довел ищеца до усещане за „безсилие и загуба на мотивацията, която е имал преди това“. Неподкрепени с медицински документи са показанията на свидетеля за нужда от психологичка помощ и загуба на сън, доколкото сериозни подобни състояния са основание да се потърси лекарска помощ, за каквато по делото липсват данни. В тази връзка съдът намира за неподкрепени с други доказателства по делото твърденията на свидетеля, че „тези емоционални увреждания се усещат и към днешна дата“. Логично е емоционалният отзвук на това травмиращо събитие да е продължил около един месец, както сочи самият свидетел.

От друга страна и при определяне на конкретен размер на неимуществените вреди, претърпени в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с отменената Заповед за задържане рег. № 2253з-363 от 08.04.2023 г., съдът съобразява следните релевантни и доказани, вкл. със свидетелските показания, обстоятелства: задържането по чл.72 от ЗМВР е първо за ищеца, който в качеството си на адвокат по наказателни дела е житейски логично да изпитва чувство на безсилие поради невъзможността лично да се защити срещу предприетата спрямо него принудителна административна мярка. Чувството на несправедливост е засилено от справедливата му кауза – да се даде гласност в защита на невинните жертви на военната агресия, макар твърденията за законността на действията му да останали недозакани. Отмяната на ПАМ не е равнозначна на законосъобразност на твърдените протестни действия.

На следващо място, за период от близо 4 часа ищецът е бил настанен в помещение за задържани лица, където обикновено се намират негови подзащитни, което е логично допълнително да го обременява емоционално. В допълнение, ищецът е разпознаваемо лице, включително за служителите на 01 РУ-СДВР, които са извършвали процесуални действия спрямо него, което неминуемо подсилва негативните преживявания. В заключение, логично е субективните възприятия на ищеца да са силно емоционално наситени, тъй като изначално е бил убеден в законосъобразността на задържането си на

08.04.2022 г. именно с оглед на засиления му професионален интерес към наказателноправната материя и свързаните с нея задържания (по ЗМВР или по НПК). Съдът приема, че негативните емоции са били изключително силни в продължение на 4-те часа, прекарани в помещението за задържани лица в 01 РУ-СДВР, като постепенно са отшумявали в следващия един месец след задържането. Именно посочените негативни преживявания подлежат на обезщетяване по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, тъй като се намират в пряка и непосредствена причинно-следствена връзка с наложената на ищеца ПАМ със Заповед за задържане рег. № 2253з-363 от 08.04.2023 г.

Съдът намира за неоснователни възраженията на ответника за невъзможност претърпените психически травми да бъдат доказани със свидетелски показания. Липсата на специални психиатрични познания не е пречка за всеки пълнолетен и вменияем индивид да възприема фактите от обективната действителност, които впоследствие да възпроизведе в качеството си на свидетел. Евентуална заинтересованост на свидетеля следва да бъде преценена съобразно чл.172 от ГПК, но не и като основание за недопустимост на визираното доказателствено средство. Не може да се приеме, че самият благоприятен за ищеца съдебен акт (отмяната на Заповед за задържане рег. № 2253з-363 от 08.04.2023 г.) е достатъчен за възстановяване на изпитаните от него неприятни емоции.

Независимо, че често не могат да се разграничат изпитваните неприятни емоции от няколко източника (в случая задържане и процесуално-следствени действия по НПК във връзка с образувано досъдебно производство) съдът приема, че по делото са доказани посочените ясно разграничими неимуществени вреди, претърпени конкретно във връзка със задържането по чл.72 от ЗМВР: задържането по чл.72 от ЗМВР е първо за ищеца, който логично е бил силно шокиран от предприетите спрямо него действия поради качеството му на адвокат и разпознаваема обществена личност, както и поради справедливата за него кауза срещу военната агресия. Тези отрицателни емоции са били особено интензивни в продължение на 4-те часа, прекарани в помещенията на 01 РУ-СДВР, като са отшумели в следващия задържането месец. Логично са били засилени и от пряката професионална ангажираност на ищеца по наказателноправни дела и изначалната му убеденост, че задържането му е незаконно, потвърдено с влязъл в сила съдебен акт.

Конкретният размер на обезщетението за неимуществени вреди според чл.52 ЗЗД следва да се определи от съда по справедливост. Съобразно задължителните указания, дадени в т.ІІ от ППВС № 4/1968 г. понятието "справедливост" по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението. Справедливият размер на обезвредата следва да почива на обективни критерии и да бъде адекватен от претърпените вреди. Обезщетението трябва е съразмерно с вредите и да отговаря, както на конкретните данни по делото, така и на обществените представи за справедливост. В съдебното производство по присъждане на обезщетение посочените неимуществени вреди следва

да намерят материален израз, който законът в нормата на чл.52 ЗЗД определя „по справедливост”, макар неимуществените вреди да нямат стойностно изражение и да не подлежат на аритметично изчисляване.

При определяне на обезщетението, което да репарира причинените неимуществени вреди, следва да се отчетат характерът и степента на увреждането, начинът и обстоятелствата, при които е получено, продължителността и интензитетът на въздействие чрез предприетите незаконосъобразни правни актове и действия на ответната страна, комплексният ефект на всички тези действия върху ищеца, общественото и социалното му поведение и положение, като се съобрази и че неговият размер не следва да бъде източник на обогатяване на пострадалия (така решение № 532 от 24.06.2010 г. по гр. д. № 1650/2009 г. на ВКС, решение № 356 от 9.12.2014 г.- по гр. д. № 2946/2014 г. на ВКС, решение № 28 от 6.02.2018 г. по гр. д. № 1639/2017 г. на ВКС и др.).

Конкретният случай разкрива следните специфики: ищецът е бил задържан в продължение на 4 часа в помещения на 01 РУ-СДВР, през които е бил в добро физическо здраве, при липса на данни и твърдения за упражнено насилие, т.е. не следва да се отчитат специфики като възраст или влошено здраве. От друга страна, ищецът е известна, разпознаваема обществена личност – общественик и адвокат, специализиран в наказателно право, което придава убедителност на твърденията му за силно негативни преживявания поради невъзможността да се защити в лично качество при изначална удебеност в незаконосъобразността на задържането.

Към датата на задържането минималната работна заплата е 710 лв., а към датата на неговата отмяна – 780 лв.

Съдът съобразява и решения по идентични казуси, както следва:

Решение № 113 от 30.05.2022 г. по гр. д. № 4179/2021 г., Г. К., IV Г. О. на ВКС – присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 600 лв. за незаконосъобразно задържане на 27.05.2010 г. и за продължил 3 години съдебен процес; Решение № 7820 от 13.07.2023 г. по адм.д.№ 4305/2023 г. на III-то отделение на ВАС – присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1800 лв. за незаконосъобразно задържане на 07.10.2021 г.; Решение № 11574 от 24.11.2023 г. по адм. д. № 4807/2023 г., III отд. на ВАС - присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1500 лв. за незаконосъобразно задържане на 20.07.2020 г. (мин.заплата в размер на 610 лв.) на публична личност, като настаняването в помещение е продължило повече от 5 часа, при доказаност на неимуществените вреди в продължение на 2 години след задържането; Решение № 6253 от 18.05.2017 г. по адм. д. № 3213/2016 г., III отд. на ВАС, с което е оставено в сила решение на АССГ за присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 250 лв. (незаконно задържане и обвинение по УБДХ от 10.07.2008 г.); Решение № 7522 от 01.08.2022 г. по адм. д. № 1093/2022 г., III отд. на ВАС, с което е оставено в сила решение на АС Благоевград относно присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лв.; особено мнение по Решение № 4169 от 03.05.2022 г. по адм. д. № 415/2022 г., III отд. на ВАС относно присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1000 лв.; Решение № от 19.07.2022 г. по адм. д. № 676/2021 г. на Административен съд

- Велико Търново - присъдено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 600 лв.

При съобразяване с цитираната релевантна съдебна практика и спецификите на случая, съдът намира за справедливо обезщетение на претърпените неимуществени вреди, които са в пряка и непосредствена причинно следствена връзка със Заповед за задържане рег. № 2253з-363 от 08.04.2023 г., **сумата от 1 200 лв.**, като за разликата до предявения размер от 10 000 лв. искът следва да бъде отхвърлен.

Съдът приема, че най.близък до настоящия казус е този по Решение № 11574 от 24.11.2023 г. по адм. д. № 4807/2023 г., III отд. на ВАС, като съобразява съотношението между минималната работна заплата към съответните периоди и размера на присъденото обезщетение, при съобразяване, че периодът на увреждането е бил 2 години, какъвто период не се доказва по делото.

Ищецът не претендира законни последици от предявения иск, а единствено разноски за държавна такса. Ето защо и съобразно диспозитивното начало в процеса, върху така определеното обезщетение не следва да се присъжда законно лихва.

При този изход на спора ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца сторените разноски за държавна такса в размер на 10 лв. за образуване на съдебното производство.

На основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ на ответника следва да се присъди юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв. съгласно чл.24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – С. град, I-во отделение, 69-и състав,

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място], [улица], да заплати на Н. Д. Х., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, ап.4, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 200 лв., претърпени в резултат на незаконосъобразна Заповед за задържане рег. № 2253з-363 от 08.04.2023 г. на полицейски орган при 01 РУ-СДВР, както и сторени по делото разноски за държавна такса в размер на 10.00 лв.

ОТХВЪРЛЯ иска за разликата до предявения размер от 10 000 лв.

ОСЪЖДА Н. Д. Х., ЕГН [ЕГН], със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.2, ап.4, да заплати на Столична дирекция на вътрешните работи, [населено място], [улица], на основание чл.10, ал.4 ЗОДОВ юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв.

Решението може да се обжалва в 14 дневен срок от съобщението до страните за постановяването му с касационна жалба пред ВАС на РБ.

СЪДИЯ:

